

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve:
 Egész évre — 10 kor.
 Félévre — 4 c.
 Helyben házas korúknak:
 Egész évre — 20 kor.
 Félévre — 8 c.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Félévre — 6 c.

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 ünnep utáni napok kivételével

Ismerkedés és kiadónál:
 Nagyvárad, Apáczna-utca 8.

A szerkesztőség kérésre visszafizet
 vagy megvásárolja nem vállalkozik.

Működésének és hirdetések a
 kiadónálban intézendők.

Egyes szám ára 5 fillér.

NAGYVÁRAD nov. 23

Uj párt

Ha valaki a naptárban valamelyik napot, pl. december elsejét egyszerűen így nevezné: *ma*, — hát azt az uratrögtön megfigyelés alá kellene helyezni, még *ma*. Mert hiszen minden nap *ma* egy napig, de egyik sem az egy perczel előbb vagy utóbb.

A kolozsvári *uj párt* is *uj párt*, míg megalakul; de a nevét állandóvá tették. Mi célból? nem tudni. *Uj párt* mindig csak úgy maradhat, ha nem számít több, mint 24 órás életre.

Nó de ne vesződjünk a névvel. A párt papája Bánffy Dezső, lehet, hogy ő volt a keresztelő papja is. Efféle töle nyelvbotlások megszokottak általunk.

Nézzük hát, mennyiben *uj* ez a párt elveiben?

Onálló vámterület. Mintha ezt már hallottuk volna valamikor. Nem akarjuk azt mondani, hogy a függetlenségi párttól vette kölcsön Bánffy, mert hiszen bizonyos ischli klauzula, meg ennek következtében a bukás kellemetlen emlékeket fűznek Bánffyra nézve a függetlenségi párt által követelt önálló vámterülethez. A kölcsönzés pedig bizonyos, mondjuk hát, hogy kölcsön vette Budapest követelését az önálló vámterület tekintetében.

Magyar nemzeti bank.

Jókai Mór követelte 55 évvel ezelőtt a dicső 12 pontban, azóta is csak a poéták fantáziájában él. Valóságban csak magyar nemzeti adósokat látunk s nemzeti árverésekről hallunk. Ez a program-pont is tehát valami csekélységgel régebb az *uj párt*nál. A pont pedig maga szépen hangzik; de félő, hogy ha meg is valósulna, abban a bankban a *magyar*, meg a *nemzeti* nem lenne több, mint egy pont.

Teljes paritás a külképviseletben.

Ugy emlékszem a törtélemből, a török szultán és a magyar király közt kötött zsitvatoroki béke óta, úgy 300 esztendeje hangoztatjuk már, hogy rólunk nélkülünk nem szabad intézkedni a magas politikában. A tények azt bizonyítják, hogy nem szabad, de lehet. A mi külképviseletünk 300 esztendő óta a hatalom száműzöttjei, a honszerem kesergő bujdosói, ma a korrupció, a nyomor, az erkölcstelenség által külföldre hajtott kivándorlók. Szép, nagyon szép a paritás követelése a kül-

képviselőben — csakhogy ez éppen 300 éves újdonság.

Magyar vezényleti és szolgálati nyelv. Mikor Bánffy báró nem a lipótvárosi kaszinónak, hanem Magyarország kormányának volt elnöke, utódja nem Dóczi Lajosnak, hanem Batthyányinak, Andrásynak: akkor a legkegyetlenebb harcot folytatta Apponyi Albert gróf ellen, párbajt vívott Horánszky Nándorral, a kik pedig egész életüket feláldozták — a magyar vezényleti és szolgálati nyelvért. Ennek a kiváncságnak eddig csak politikai vértanúi voltak, ha Bánffy sirvirágokat köt koszorujába, legalább ne hirdessen velük friss ujságot.

Magyar katonai igazságszolgáltatás? Hogy ez mily régi követelés, arra a legöregebb mamelukok sem emlékeznek.

Állami közigazgatás? Szapáry Gyula grófnak tört bele a bicskája.

Telepítési akció? fokozatos adó? székelyek fölségelése? Hiszen azt Bánffy legelkeseredett ellenfele, a néppárt követeli évek óta. Választói jog kiterjesztése? Egy kis szociálista kölcsön, a jó reménység hosszú lejáratára. Állami tisztviselők fizetésrendezésének haladéktalan végrehajtása? Mintha ezt Széllnek kellene köszönni, ha lenne belőle valami, annak a Széllnek, aki ellen Bánffy annyit áskálódott, amennyit csak lehetett.

Nem *uj* egy pont sem, de *uj* az az eljárás, hogyan lehet a politikában is kölcsönökből megélni.

Uj az *uj párt* végcéljának merész kimondása: *egységes, egynyelvű* magyar állam. De ez már nem lehet egy *párt* programja. Ez valamennyiünk szívének édes vágya, hazafiúi törekvésünk célja, egyelőre azonban csak lelkünk kedves — álma. Az egységes államot beláthatatlan időkre elhagyta Deák Ferencz a horvát kiegyezéssel, az egynyelvű állam pedig a nemzetiségi törvény könnyelmű ajándékai, a nemzetiségi egyházak zugai közt szintén vég nélkülinek látszó bűvös-dit fog játszani a hazafias törekvésekkel. Egyelőre e célok elérése érdekében a talajt kell előkészíteni, csendben, észrevétlenül hinteni a magot, — de programban pártkérdéssé hegyezni ezt a fölötte kényes célt, ez annyi, mint zöld vetést nem is lekaszálni, hanem gorombán legázolni.

Ebben megint Bánffyra ismerünk.

Mig hatalmon volt, az ellenzéket gázolta. Amint megbukott, a kormányt akarja legázolni. Akkor nem restellte a

Tisza-rendszer összes fegyvereit kölcsön kérni, most pirulás nélkül nyulka az ellenzék programjához s régiből alkot *uj* programot. Csak azért, hogy gázoljon.

Szép volna, ha sikerülne neki a programját így összeidegenítve is keresztülvinni. Csakhogy ebben kevés a reménység. Mert a hang ugyan Apponyié, Horánszkyé, a márcziusi ifjaké, Zichy Jánosé és még sokaké, de a kéz — a Bánffyé. Ismerjük; nem *uj* a kéz sem, nem kérünk belőle.

Dr. K. A.

A delegációk összehívása.

Mint értesültünk, a delegációkat december 15-ére hívják össze Bécsbe. Az erre vonatkozó legfelsőbb kézirat valószínűleg a hivatalos lap holnapi számában fog megjelenni.

Az *uj párt* megalakulása.

Vasárnap tartotta meg Bánffy Dezső főndvarmester, *uj* programja alapján a zászlóbontást Kolozsvárt.

A gyűlést a zsufolásig megtelt redutban délelőtt fél 11 órakor nyitották meg.

Bánffyt Apáthy István egyetemi tanár rendkívüli kurucz szellemű beszéddel üdvözölte. A beszédek óriási sikere volt, úgy hogy azt a legszélsőbb függetlenségi pártiak is megtapsolták. Különösen rendkívüli tetszést keltett a beszédnek az a része, amely a chlopyi hadparancsossal foglalkozott.

Bánffyt küldötség hozta a gyűlésre. Megérkezte után több mint öt percig tartott a viharos taps és éljenzés, melynek lecsillapuláig a főndvarmester nem tudott szóhoz jutni. Különösen óriási hatást keltettek Tiszáról és Körberről tett elítélő nyilatkozatai.

A vasárnapi zászlóbontás eredménye, hogy Kolozsvárott a kormánypárt megszűnt.

Bánffy beszéde után Pisztory Mór szól, nagy hatást keltve. Az állapot — ugymond — így nem tarthat. O 1865 óta tagja a pártnak, de 40 esztendei tapasztalat kényteleníti arra; hogy azt elhagyja. Akkor nehezebb volt az 1867-iki törvényeket megcsinálni, de Deák Ferencz nem törődött a klubbal. Szóló élesen kikel a klubburalom ellen és elítéli Tiszát, hogy első ténye volt a középosztály egyik alapját képező tisztviselők fizetési javaslatát visszavonni és a berubázási programot változtatni. Bizalommal üdvözli Bánffyt és lobogójának győzelmet óhajt.

Utána dr. Tutsek Sándor, Szerba Dezső (Deés) és dr. Jeszenszky Géza (Torontálmege) beszélt. Felolvastak számos üdvözölő táviratot és levelet és végül megalakították a tisztikart.

Telefon 143.

Friedländer Herman

Nagyvárad, Kolozsvári-utca, Templom-tér.

Telefon 143.

Legujabb divatu uri és leány kalap formák,

posztó, nemez és bieberből diszitve is a

legolcsóbban kaphatók a kalapgyárban.

Kalapok ujjá alakítása olcsón eszközöltetik

Elnök lett Remenyik Károly, alelnök dr. Deák Albert és Székely Miklós, titkár Koleszár Sándor. Az I. kerületben elnök Péterffy Zsigmond, alelnök Batoghy Péter, jegyző Ferencz Gyula és ifj. Antrasovszky Dániel. A II. kerületben elnök dr. Tutsek Sándor, alelnök Havas Lázár, jegyző Kovács Ede és Gámán Dezső. Remenyik zárószavai után a gyűlés Bárfy Dezső elnökével véget ért.

Este banket volt.

Andrássy és Tisza.

Andrássy Gyula gróf Tisza miniszterelnöksége óta tegnap először jelent meg a képviselőház ülésén. Tudósítók kérdést intéztek hozzá az iránt a híresztelés iránt, mintha távolmaradásának oka abban rejlenék, hogy nem akarja támogatni Tiszát. Andrássy e híresztelést visszautasította és kijelentette, hogy eddigi távolmaradásának semmi politikai jelentősége nem volt.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, nov. 23.

Kubik Béla a Ház általános meglepetésére azzal lépett ma be a terembe, hogy az ő kerületében már soroznak. A jegyzők az első korosztálybeli legénységet beszólítják a sorozó bizottság elé. Föl is szólalt ezért és Nyiry honvédelmi miniszter azt felelte, hogy ő ilyen rendeletet nem adott ki, az egész csak félreértés, lapsus lehet.

— Lapsus? — derült fel a szóra az ellenzék. Mindenütt lapsus? Jó szó ez mindenre!

Alighanem lapsussá válik annak a szolgabírónak az eljárása is, a ki az ugrai kerületben a függetlenségi választókat becsukatta és a függetlenségi jelöltet programbeszédének megtartásában csendőrséggel megakadályozta, noha az alispán utasította, hogy a programbeszédet ne akadályozza. Bedőházy János a napirend előtt kérdőre vonta ezért a Bécsből hazaérkezett Tisza Istvánt, aki kijelentette, hogy megvizsgálja az esetet és úgy fog eljárni, mintha nem róla lenne szó. Így volt ez a régi Tisza-uralom alatt is. A Házban mindig részrehajlatlanságot ígértek s a kerületben a szolgabírók úgy dolgoztak, a hogy nekik tetszett.

Az ujonczvitában Papp Zoltán mondott nagy, obstrukciós beszédet.

A szabadelpvűpártban nagy az öröm, hogy ma végre beállított a Házba Andrássy Gyula gróf, a ki az egész mágnás párttal távolartotta magát az ülésektől, a mióta Tisza a miniszterelnök.

A néppártiak elnökük lemondása folytán nagy zavarban vannak. Ma megkísérik Zichy Jánost arra kapacitálni, hogy lemondását vonja vissza.

Elnök: Perczel Dezső.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után elnök bemutatja Berseviczy Albert kultuszminiszter megbízó levelét. (Eljenzés jobbról). A kuria átiratát, mely szerint Joanovics képviselő ellen beadott petíció visszautasítottasék. Bemutatja továbbá Sopron vármegye feliratát a nemzeti jogok teljesítése iránt. (Eljenzés a szélsőbalon.)

Holló Lajos: Személyes kérdésben szólal fel. Egy szombaton elhangzott közbeszólásra akar reflektálni. Ő teljes jóakarattal bírálta a miniszterelnök nyilatkozatait.

Tisza István gróf: Azt a nyilatkozatot, amelyet a szabadelpvűpártban felolvasott, átgondolta és ahhoz se hozzáadni, se abból elvenni nem akar. A képviselő ur nem olvasta fel teljes szövegében azt a nyilatkozatot és épen azt hagyta ki, ami a legfontosabb. Egyébként nem tartja helyesnek, hogy e dolgot minden lépten szembe állítsák véle. (Helyeslés jobbról.)

Lovász Márton: Birálni kötelességünk.

Kubik Béla: Napirend előtt szóvá teszi, hogy kerületében több első korosztályú hadkötelest idézést kapott az illető körjegyzőktől a sorozó bizottság elé. Felvilágosítást kér a honvédelmi minisztertől, mi jogon tették ezt.

Nyiry Sándor honvédelmi miniszter: Első felszólalásánál megígérte, hogy a törvényeket mindig tiszteletben tartva, azok értelmében fog eljárni tárczájánál. Kijelenti, hogy semmiféle rendeletet az ujonczozás foganatosítása iránt ki nem adott és nem is fog kiadni mindaddig, míg a képviselőház az ujonczokat meg nem ajánlja. (Helyeslés.) Azok a körjegyzők félreértésből tettek ilyen rendelkezést és így ez nem egyéb, mint lapsus. (Helyeslés jobbról.)

Felkiáltások balról: Ahé, a jó ösmerős lapsus!

Rigó Ferencz: Pompás szó ez, mindepre lehet alkalmazni.

Kubik Béla: Válaszolni óhajt a miniszternek.

Elnök: Milyen czímen?

Kubik Béla: Néhány szóval szeretnék válaszolni.

Elnök: A képviselő ur csak személyes kérdésben, vagy szavai félremagyarázásának czímén szólalhat fel.

Kubik Béla: Kéri a Házat, engedje meg, hogy néhány szóval válaszolhasson a miniszternek.

Felkiáltások: Megengedjünk!

Kubik Béla: Tudomásul veszi a miniszter választat, csak intézkedést kér az iránt, hogy a jövőben ne forduljanak elő hasonló esetek. (Helyeslés balról.)

Elnök: Következik a napirend, a vita folytatása

az ujonczjavaslatok

felett.

Papp Zoltán: Előre is bejelenti, hogy hosszabb beszédet akar tartani. Felölelni akarja az ellenzék egész küzdelmét, visszatérkezni az ország hangulatát, hogy ezekből kimutassa: a nemzet jogainak érvényesülnie kell. A harcot, melyet Khuen-Hédervary gróf alatt ő kezdett, neki is kell befejeznie, végződjön az bár teljes leveretésével, vagy a győzelem kivívásával. Hosszan ösmerteti az ellenzék és különösen a függetlenségi pártiak egy teljes esztendő óta tartó küzdelmét és oda konkludál, hogy a pártnak e küzdelmet feladni nem lehet mindaddig, míg a győzelmet ki nem vívja. (Ugy van! a balon.) Mert győzni kell! Ezután áttér a katonai kérdések fejtegetésére. A magyar katona a világ legelső katonája volt mindig, erről a történelem is tanuskodik. (Ugy van! a szélsőbalon.) Es mégis olyan mostohán bánnak vele. Pedig a magyar ember szereti a katonai életet. Ő maga is az lett volna, de kinek van kedve az ilyen gut gesinnt katonaságban szolgálni?! (Ugy van! a szélsőbalon.) Hiába alkotnak törvényeket a katonaságra, azokkal csak úgy kényük kedvük szerint bánnak el odafönt. Ott van a tisztek áthelyezéséről szóló királyi kézirat. Hát lehet azt sikeresen végrehajtani? Nem lehet. Hiszen ha valaki az iránt folyamodik, hogy helyezték át, helekerül a fekete könyvbe és utját állja önmaga előhaladásának.

Papp Zoltán háromnegyed háromig beszélt s ezután

Hieronimi kereskedelemügyi miniszter az olasz kereskedelmi szerződés provizorikus meghosszabítására vonatkozólag törvényjavaslatot terjeszt a Ház elé.

A javaslat benyújtása után jelenti az elnök Dániel alelnök lemondását. A Ház tudomásul veszi.

Ezután a miniszterelnök felolvassa a delegáció összehívása iránt intézkedő kir. kéziratot, mely a delegációt december 15-re hívja össze.

Kubik kéri a kézirat kinyomatását és napirendre tűzését.

Tisza ellenzi Kubik indítványát.

Ugron Gábor: Kubik indítványa mellett foglal állást.

Holló Lajos kifejti, hogy a delegáció addig össze nem hívható, míg sem ujoncz, sem indemnitás nincs. Ezenkívül követeli a delegáció számának törvényes meghatározását. Es pedig mondja ki az országgyűlés, hogy 50 képviselőházi tag és 10 főrend a delegáció tagja.

Rövid szünet után az elnök bejelenti, hogy Holló és Kubik indítványára névszerinti szavazást kértek.

A szavazást holnapra halasztották s ezzel az ülés véget ért.

Az ugrai választás a képviselőházban.

Holnap, szerdán lesz az ugrai kerületben az országgyűlési képviselő választása.

Folyik a korteskedés mindkét részről, katonaság és csendőrség megszálva tartja a kerület minden községét s öt szolgabíró ügyvel fel a rendre. Vasárnap azonban az egyik szolgabíró túllépte hatáskörét, megakadályozta a függetlenségi jelölt programbeszédét.

Dr. Stocker József, hogy a hatóság esetleges beavatkozását elkerülje, szombaton bejelentette a cséffai főszolgabírói hivatalnak, hogy vasárnap délelőtt Barakony községben szándékozik programbeszédjét megtartani. Markovits Károly szolgabíró azonban nem tette tudomásul a bejelentést, azt adván okul, hogy a bejelentésnek 24 órával előbb kellett volna megtörténni.

Stocker József dr. kérdést intézett az iránt, hogy mi fog történni, ha mégis megjelennek Barakonyban a beszéd megtartása végett?

Markovits Károly szolgabíró röviden válaszolt: Csendőrökkel vereti szét a gyűlést.

Vasárnap délelőtt dr. Stocker József képviselőjelölt Gabányi Miklós orsz. képviselővel kiutazott Barakonyba, de mielőtt beszédét megkezdhetné volna, a csendőrök élén Markovits Károly fogadta, azzal, hogy a gyűlés nincs megengedve s így a jelölt nem beszélhet.

Dr. Stocker József az esetleges bajt elakarván kerülni, az összegyűlt választókat szétoszlásra kérte s azzal távozott, hogy még a választás előtt meglátogatja a községet.

Az erőszakoskodásról Lengyel Zoltán képviselő Ugráról egész részletesen értesítette express levélben Bedőházy János orsz. képviselőt, aki a levelet átadta a miniszterelnöknek. Tisza István megígérte a sérelem sürgős orvoslását.

A visszaélés a képviselőházban.

A függetlenségi képviselők között nagy megütközést keltett a hivatalos erőszakoskodás.

Bedőházy János a tegnapi ülés napirendje előtt hozta elő az ügyet a képviselőházban.

Az ülés ezen részéről a következő tudósítást adjuk:

Bedőházy János: T. Képviselőház! Napirend előtti felszólalásomra ama hírek ösztönöznek, amelyek az ugrai kerületből érkeznek hozzánk, ahol most választási előkészületek folynak. (Halljuk! Halljuk!) Nem akartam ezt sürgős interpelláció alakjában megtenni.

Kubik Béla: Arra úgy sem válaszolnak. Bedőházy János: Válaszolni talán válaszolnának rá, de nem tettem azért, mert tudjuk, hogy ebben a kerületben épen a t. belügy-

miniszter ur az egyik jelölt. T. Képviselőházi Fájdalommal tapasztaljuk azt, hogy alkotmányosságunkba s a törvények erejébe vetett hitünkben és ha illúzió is az, ebből az illúzióból minden alkalommal letördelnek egy-egy darabot. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Mi azt hittük, hogy a Ház feloszlását felhatalmazási törvény vagy költségvetés nélkül a kormány egyáltalán nem eszközölheti. Hogy ez a feloszlás, amint mondják, ex-lexben meg nem történhetik. Ez egy olyan hit és köztudat volt, a melyről azt hittük, hogy alkotmányosságunk egyik garanciája, sőt ha jól emlékszem, az volt a Ház volt elnökének az álláspontja is, aki egy alkalommal épen az elnöki székéből ily irányban nyilatkozott meg.

Rigó Ferenc: Kicsoda?

Bedőházy János: Apponyi Albert gróf. Azonban az igen t. miniszterelnök ur a mult alkalommal tett felszólalásában oda nyilatkozott, hogy a Ház igenis ex-lexben is felosztható. Ugy látszik tehát, hogy az alkotmányos garanciák nagyon ingatag alapon nyugszanak. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Törvényt hoztunk, t. képviselőház, a tiszta választásokat illetőleg és azt hittük, hogy ez a törvény csakugyan kellő garanciát fog nyújtani arra, hogy a nemzet megnyilatkozassék, a jelen törvények között is szintén a saját meggyőződése és érzelmei szerint. Azonban látjuk azt, hogy ez is csak olyan illúzió, a mit a tiszta választások iránt táplálunk. Látjuk azt, éppen most abból a választási kampányból, amely ott az ugrai kerületben folyik. A vett hírek szerint ott öt főszolgabíró működik, az egész közigazgatási apparátust mozgósították, továbbá az egyik jelöltet, ugy tudom, ki is utasították, vagy lecsukták. A függetlenségi párt jelöltjét eltiltották a beszédétől. Barakony községben a főszolgabíró arra hivatkozott, hogy nem volt bejelentve 24 órával előbb a programbeszéd megtartása. Az alispánhoz fordultak, az alispán azt mondta, hogy ilyenkor ilyen bejelentés egyáltalában nem szükséges. Megjelentek ismét, de ekkor már 17, vagy nem tudom hány csendőr várta őket és megzavarta a beszéd megtartásában a jelöltet.

Rigó Ferenc: Az alispán korrekt ember!

Bedőházy János: Nagymérvű katonaságot koncentráltak, mint hogyha az egész kerület hadilábra lenne állítva. Már pedig tudjuk, hogy az ilyen előkészületek rendkívül izgalomba hozzák a választó közönséget, (Derűtség jobb-felől: Epen megfordítva) amiktől olyan eredmények származnak, a melyeket később hiába akarnak reparálni. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Ezeket vagyok bátor felhozni és elvárom a belügyminiszter urtól, hogy a kedélyek megnyugtására ebben a tekintetben a kellő intézkedéseket megteszi. Megteszi ezeket az intézkedéseket ama hit fenntartására is, hogy épen egy miniszterelnök választása alkalmával a tiszta választás követelményei megtartatnak. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Tisza István gróf miniszterelnök: T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) Nekem hivatalos kötelességem az ugrai kerületben folyó választást illetőleg épugy eljárni, mint hogyha ott más személyről volna szó. Sem többet, sem kevesebbet nem fogok tenni, mint tennék abban az esetben, hogyha a jelölt személye nem egyuttal az én személyem is volna. **Semmi panaszt a kerületből nem kaptam.** Intézkedésre, vagy beavatkozásra semmiféle alkalom számomra eddig nem kínálkozott. Ha bármi panasz érkezne hozzám — ezt már most

jelezhetem, — kívánom a törvénynek szigorú megtartását és azt, hogy a hatóság azt a kötelességet, hogy a békés polgároknak választási szabadságát — mindenféle terrorizálás é fenyegetés ellen megvédjék, feltétlenül és kérélyhetetlen szigorral teljesítsék. (Helyeslés.) Ebben a tekintetben a hatóság teljes támogatásomra számíthat.

UJDONSAGOK.

Fraknói cz. püspök újabb alapítványa.

Aki látni tud, és ugy nézi végig a mi szobrainkat, nagyobb épületeinket s egy-egy ur lakás belső berendezését, annak minden sovizmusára szüksége van, hogy el ne busulja magát.

Kis tartományokban bámulatos nagyságu és szépségű szobrokat lehet látni kölföldön s ha egy monumentális épülete van valamelyik városnak, azt három csillaggal jelzi az utikönyv s van is mit nézni rajta.

De igazi művész paradicsom Olaszország s ennek is legmesésebb része Róma.

Ide vinni magyar művészeket, lehetővé tenni, hogy évekig gond nélkül, alkalmas helyen dolgozhassanak, figyelhessenek, teli szívassák lelküket nagy mesterek zseniálitásának fényével, ez igazi nagy hazafias cselekedet.

Más nemzeteknek az állam épített Rómában művész otthont, a magyarok számára egyik legnagyobb nevű főpap, Fraknói Vilmos készítetett a sajátjából.

Fraknói, aki évtizedek óta lakik Rómában, az »örök város« egyik pontján, a Borghesevilla közelében évekkal ezelőtt palotaszertű házat épített magának. A mult évben Fraknói megvásárolta a házával szomszédos telket, amelyen egy másik palotaszertű házat emelt. E házban három nagy műterem és három lakás, több dolgozószoba és hozzátartozó helyiség van. Fraknói Vilmos a napokban levelet intézett az Országos Képzőművészeti Tanácshoz, melyben hivatalosan tudatja, hogy ezt a házat a magyar művészet javára ajánlja fel. A műtermek közül kettőt festőművész és egyet szobrász használnjon állandóan, aki egyuttal állandóan ott is lakjék. A többi helyiséget idővel költők és zeneszerzők foglalják el. Fraknói a három műterem betöltéséről már most óhajt intézkedni, még pedig olyformán, hogy a palotáját lakó három művész ellátásáról is gondoskodik s erre a célra nagyobb évi összeget szán. Az adományozó felszólítja a tanácsot, hogy a műtermek betöltésének ügyét vállalja magára, állapítsa meg a pályázat feltételeit és dolgozza ki a római magyar művész-ház használatának egész rendszerét. A képzőművészeti tanács ez ügyben Zsilinszky Mihály közoktatásügyi államtitkár elnöklésével november 23-án, hétfőn tartja első ülését. A római magyar művész-ház méltó társa lesz a francia, angol, spanyol és német művészti akadémiáknak, melyeket államköltségen tartanak fenn s amelyek nagy szerepet játszanak az illető nemzetek művészeti fejlődésében.

TAJÉKOZTATO.

November 25. Képviselőválasztás Ugrán.
November 28. Jogásztáncszertély a Zöld ában.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauchpark) nyitva minden vasárnap és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért Kedden és csütörtökön d. u. 8-6 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* **Megbizás iskolalátogatással.** A budapesti hivatalos közlöny vasárnapi száma közli, hogy dr. **Berzeviczy Albert** vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter az 1903-4-iki tanévre a csabai ág. hv. ev. Rudolf-főgimnázium és a békési ev. ref. főgimnázium meglátogatásával, illetve ezen intézetekben az állami felügyelet gyakorlásával **Nátafalussy Kornél** királyi tanácsos, nagyváradi tankertületi kir. főigazgatót bizta meg.

* **Uj főrendiházi tag.** O Felsége **Bezerédy Pál** selyemtenyészési miniszteri meghatalmazottat a főrendiház tagjává élethossziglan kinevezte.

* **A jövő évi virilisek névjegyzéke.** Nagyváradi város bíráló választmánya tegnap délután ülést tartott a főispán hivatalos helyiségében. **Beöthy László** főispán elnöke alatt **Rádl Odön**, **Miskolczy Barna**, **Harmathy Károly** és dr. **Istvánffy István** jegyző voltak jelen. Az 1904. évi legtöbb adót fizetők névjegyzékébe leendő felvétel iránt beadott 3 kérvényt tárgyalták. **Moskovits Farkas** 1203 korona 82 fillér adója után kérte magát a virilisek közé felvétetni. Felszólalását azonban elkésve adta be s így a kérelmet elutasították. — **Lewitter Miksa**, a László-malom igazgatója az 6 jutaléka után a részvénytársaságra kivetett adót is beszámítani kérte, de ezzel elutasított. A saját adója pedig nem éri el a kellő magasságot s így nem jöhet be a legtöbb adót fizetők közé. — Dr. **Adorján Emil** az ügyvédi praxis és a tavaly vett Szilágyi Dezső-utcai ház után eső adót kérte kétszer számítani. A ház után azonban a mult évben csak félév-ről fizette dr. Adorján az adót, míg az év első felében a régi tulajdonos fizette az adót. A bíráló választmány tehát kétszeres számítással is csak 518 kor. 40 fillér adót állapított meg dr. Adorján Emil részére s ez összeggel nem jöhet a virilisek közé.

* **Wlassics és Láng a katedrán.** O Felsége a hivatalos lap vasárnapi számában közölt királyi kéziratral dr. **Wlassics Gyula** és dr. **Láng Lajos** nyugalomba vonult minisztereket miniszterekké történt kinevezetésük előtt a budapesti tudomány egyetemén elfoglalt nyilvános rendes tanári állásukba visszahelyezte.

* **A mentő egyesület Nagyváradon.** A mentő intézmény egyike a humanus intézmények legáldásosabbjainak. Balesetek és szerencsétlenségek esetén megbecsülhetetlen szolgálatot tett már a hol létezik, a közönségnek. Nagyváradon már pár év óta pengetik a a mentő egyesület megalakításának eszméjét, míg végre eljutottunk odáig, hogy most már városunkban is megalakul a mentő egyesület. A felszerelést a vörös kereszt egyesület nagyváradi választmánya szerzi be, s ezáltal az egyesület létesülését megkönnyíti. Az igazgatóválasztmányba Nagyváradi város törvényhatósági bizottsága részéről a közgyűlés dr. **Grósz Menyhért** és **Stark Gyula** bizottsági tagokat választotta. Az igazgató választmány első ülését szerdán, november 25-én délután 4 órakor tartja meg a városház nagytermében.

* **A szinügyi bizottság ülése.** Nagyváradi város szinügyi bizottsága csütörtökön, november 26-án délután 3 órakor ülést tart. Ez alkalommal a december hónapban előadásra kerülő darabok műsorát mutatja be a szinigazgató.

* **Drágasági pótlékot kérnek.** A megélhetési viszonyok mind súlyosabbá válnak Nagyváradon. A lakások drágaságán kívül a piacz drágasága napról-napra nyomozhatóbb a szegényebb közönségre. Az iparosokon kívül legjobban érzik ezt a kisebb tisztviselők, akik

1000—1200 korona évi fizetésből képtelenek megélni s csak kölcsönökkel s nem ritkán koplalással tengetik a maguk, valamint családjuk sanyaru életét. Ebben a hajóban eveznek a kisebb városi tisztviselők s ez az elviselhetetlen állapot kényszerítik őket, hogy felemeljék kérésüket helyzetük némi javítására. Mint értesültünk, a városi fogalmazók, rendőrbiztosok, számtisztek, irodatisztek és irnokok azon kérelemmel szándékoznak Nagyvárad város törvényhatóságához fordulni, hogy a keresves megélhetési viszonyokra való tekintettel, fizetésük 15%-ának megfelelő drágasági pótlékban részesítse őket. A kérés méltányos s ha a város deficit nélkül — ami bizonyosnak látszik — zárja le az évet, valószínűleg a törvényhatóság sem zárkózik el a szegény tisztviselők helyzetének javítása elől.

* Felolvasás az iparos ifjaknak. A nagyváradai ipartestület ifjúságának önképző egylete vasárnap tartotta meg első felolvasó estélyét szép közönség előtt. Pintér Tamás alelnök megüjtője után dr. Sarkadi Lajos tartott az ipar fejlődéséről tanulságos és érdekes felolvasást, melyet nagy tetszés követett. Dr. Edelmán Menyhért az iparos tanoncokról értekezett. Ezután Kocsis Ilonka szavalta el »Az első szerelmes levél« című verset bájosan, majd Fehér Jenő »Rózsák a hóban« című verset igen hatásosan. Végül Kelch Róbert és Kaminczy József duettet énekeltek s a közönség a Szózat hangjai mellett távozott.

* Betörés Bubic püspök pesti lakásába. Bubic Zsigmond, Kassa püspöke az Akadémia palotájában tart Budapesten egy 3 szobából álló lakást, melyre a ház kapusa szokott felügyelni, minthogy a püspök nagy ritkán látogat oda. A portás Pados István vasárnap is a lakás felé nézett s ekkor észrevette, hogy az ajtó nyitva van. Rosszat sejtve benyitott a lakásba s a következő pillanatban a második szobában az íróasztal mellől egy fiatal ember ugrott fel s a harmadik szobába futott, hol elrejtőzött. A kapus segítségért kiáltott. Ebben a pillanatban azonban a betörő revolverből halántékon lötte magát. A hamarosan megjelent mentők bekötötték sebeit, mialatt a rendőrség küldöttjei megmotozták. Mindenféle ezüst, arany tárgyakat, s feszítővasakat találtak nála. Az íróasztal s egy remekművű antik szekrény összes fiókjai fel voltak feszítve. A tettest csakhamar felismerték a rendőrtisztviselők. Az illető Pósfai János budapesti szül. 21 éves többszörösen büntetett tolvaj, ki a lakatos mesterséget tanulta. Pósfai sebe életveszélyes. A rendőrség emberei a püspök lakását bezárták s lepecsételték.

* Lopások. A széna-utcai izr. imaház ablakát tegnap nyitva felejtették. A kinálkozó alkalmat felhasználva egy élelmes tolvaj bemászott az imaházba és a 25 koronát tartalmazó perselyt kiürítette. — Lukács Jánosné, egy cséféi földműves neje tegnap délután betért a nagyvásártéren egyik laczikonyhába. A nagy tolongásban aztán 44 koronával terhelt pénztárcáját kiemelték zsebéből. A rendőrség a nyomozati eljárást mindkét ügyben folyamatba tette.

* A tűzoltók és a villamos mű. A villamos világítás berendezése tolytán sok dolog változást szenved. Mivel Nagyváradon az utcái vezetéknek nincsenek elszigetelve, a sodronyok megérintése életveszélyes. A tűzoltás is meg van nehezítve, mert a vizugár a vezetékről levezeti a villamos áramot a locsolócsőre s a csőtartó tűzoltót agyoncsújtja. Mezey Mihály tűzoltó főparancsnok a napokban előterjesztést tett Nagyvárad város tanácsához, amelyben rámutat erre a fontos körülményre, s kéri, hogy a tűzoltók részére gummi öltönyöket vagy legalább gummi keztyűket és csizmákat

szerezzen be. Javasolja továbbá, hogy az összes városi tűzoltók a villamos telepen gyakoroltassanak be a villamos áram kikapcsolásába, hogy a tűz színhelyén ilyen kikapcsolásokat eszközölhessenek, életük veszélyeztetése nélkül. Végül pedig intézkedés szükséges arra nézve, hogy a tűzesetről a villamos telep igazgatója azonnal értesíttessék, aki aztán intézkedik, hogy azon utcát, ahol a tűz van, kikapcsolják.

* A cipészszerzők. A helybeli cipész iparosok közül tizenketten külön díjszabást dolgoztak ki a fennálló sztrájk tárgyát képező és mindmostanig el nem intézett munkadíjak tekintetében. A díjszabást tegnap délután adták át Gerő Armin rendőrkapitányoknak, aki ez újabb munkadíjtételek tárgyalása céljából ma kedden délelőtt 11 órára úgy a munkaadókat, mint a munkásokat meghívta.

* A Zathureczky család gyászja. Súlyos csapás érte Zathureczky Albert előkelő földbirtokost és családját. Fiok, Zathureczky István 10 éves korában elhunyt. A zsenge gyermek difteritist kapott s a gyilkos betegség hat nap alatt végzett vele. A kis halottat tegnap temették el. A kis koporsót elfődte a bánatos szülők, rokonok, ismerősök koszorúja.

* Művésztragédia. A milauói képművész megrázó jelenet játszódott le a napokban. Az állandó műkiállításon, amelyet nemrég új képekkel frissítettek fel, a pénteki látogatáskor egy fiatal festőművésznek a képe előtt hirtelen vad hangon felkiáltott egy elegánsan öltözött ur.

— Hisz ez a feleségem!

A kép egy nymphát ábrázolt, amint plasztikus szépségében a napfényben állott. A hirtelen dühössé lett ur a kiállítási irodába rohant és a művész laczimét követelte.

— Epen itt van, felelték neki: a kiállítási teremben megtalálhatja.

Egy szolga megmutatta a dühös urnak a művészt, akire rátámadt.

— En Morsano vagyok! . . . hallja? . . . annak a hölgynek a férje, akit ön lefestett. Ez a kép az én gyalázatomban bizonyítja, a mit meg fogok bosszulni.

A művész tagadott minden ismeretséget, de a dühös férj nem tárgyalott. Szószót követett, aztán elcsattant a művész arczán egy kéz. A jelenet szemtanúi szétválasztották a dulakodókat. De ezzel nem volt vége a dolognak. A férj és a művész másnap párbajt vívtak, melyen a művész súlyos sebet kapott.

* Ongyilkos közhuszár. Beretyóujfalui tudósítónk jelenti telefonon, hogy a község egyik gazdájának fia, ki most katonaévet szolgált, szülei házában öngyilkos lett. Veres Mihály 19 éves derék izmos legény ez év tavaszán önként rokkant be, a budapesti 16. huszárezredhez mint újoncz. Veres vasárnap éjjel hazakereszt szüleihez Ujfaluba. Otthon csendes volt minden mikor a ház elé ért szülei aludtak. Veres belopódzott a szinbe s ott felakasztotta magát. A szerencsétlen huszár több órán át függött a szinben. Megdermedt tetemére tegnap reggel, mikor megvirradt, akadtak rá. A boldogtalan szülőket nagyon leverte katona fiuknak erőszakos halála. Az öngyilkosság okán mint ily esetben mindig, szerelmi bánatot emlegetnek.

* Halálozás. Részvétellel vettük a következő gyászjelentést:

Lázár Gyula és neje Andree Valéria, ugy a maga, mint gyermekeik: Gyula és Valéria, Lázár Ilona és férje Venter János, Lázár Gábor és neje Ternován Mária, mint gyermekeik Gabriella, Aurél és Viola, valamint a rokonok és összes jó barátok, illetve barátinők nevében is szomorodott szívvel jelentik a felejtethetlen anyja, nagyanya, rokon és jó barátinők Ozv. Lázár Jánosné szül. Papp Lujának élete 73-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti

szentségek ájtatos felvétele után folyó hó 22-én 7 órakor végelgyengülésben történt gyászos elhunytát. A boldogult földi maradványai f. hó 24-én, kedden, délután 2 órakor fognak a gör. kath. egyház szertartása szerint örök nyugalomra téteni. V.-Rogoz, 1903. november 22-én. Béke és áldás lengjen a drága hamvak felett!

* Brutális férj. Egy szegény asszonyt, Fodor Imrénét vasárnap délelőtt súlyos betegen szállították be a biharmegyei közkörházba. Fodor né marólugot ivott, mert az ura szörnyen rosszul bánt vele. Szombat este is összehaverkedtek, majd a szegény asszonyt férje meg is verte. Az asszony ezt annyira szivére vette, hogy pár krajczárért marólugot vásárolt, azt feloldotta és kiitta. Fodor né iszonyu görcsöket szenvedett. Mikor az öngyilkosságot észrevették, azonnal jelentést tettek a rendőrségnek, mely Fodor né beszállította a közkörházba. Itt nyomban gyomormosást alkalmaztak. A szegény asszony élete aligha menthető meg.

x Ma már mindenki tudja, hogy városunk legelőnyösebb bevásárlási forrása Wallerstein Fülöp Fiai nagyáruháza (Nagyvárad, Bémer-tér), hova bizalommal fordulhat mindenki szükségleteit beszerezni. Mi részünkről ez uton ajánljuk olvasóközönségünk szives figyelmébe. Bővebb felvilágosítással szolgál a czég lapunk mai számában közölt hirdetése.

IRODALOM.

Belépés az Országos Irodalmi Szövetségbe.

Az a mozgalom, mely az »Országos Irodalmi Szövetség« megalakulására vezetett, nem állt meg félúton. A közönséghez fordul most felhívás által s bizonynyal nem hiába. A felhívás következőképp hangzik:

Felhívás.

Minden nemzetnek legdrágább kincse a nyelve.

Nyelvünkben van az élet.

Mentül magasabb miveltséget ér el az anyanyelvünk, annál bizonyosabb az, hogy élünk, hogy nemzetet és hazát alkotunk.

A sudaras fának nem kell bizonyítania, hogy él: lombja, virága, gyümölcse bizonyít mellette.

Ilyen lombbal koronázott fa a magyar nemzet közművelődése: virága a költészet, művészet, gyümölcse a lélektápláló tudomány, mely helyesen élni és gyarapodni tanít.

Amde ez élőfának, mely egy egész hazát betakar, nemcsak a magasba kell felnőni lombos sudarával, de gyökereivel is szét kell terjedni az éltedő földben, az egész hazában.

E tápláló gyökerek még sok rétegbe nemzetünknek nem terjedtek el. Egész néposztályok előtt ismeretlen a magyar irodalom, a mely osztályok pedig a magyar nemzet zömét, tömegét képezik.

Más nemzetek, nemcsak a nálunknál előhaladottabbak is táplálják lelküket hazai irodalmuk termékeivel. Pedig a mi népünk is szereti, sőt miveli a költészetet. Tanu erre a népdalok és népregek magától termő világa.

A vágy, a hajlandóság meg van a magyar népben az olvasásra, de az még eddig csak a ponyvairodalom termékeiben talált kielégítést.

E hiány kitöltésére vállalkozott irodalmi szövetségünk, melyhez eddigelé csatlakozott huszonnolcz hazai irodalmi társaság s közreműködését felajánlotta a legtöbb tehetséges írója a nemzetnek.

Czélünk az, hogy a költészet és hasznos tudás népszerű, érthető modorban vezettessék be a magyar nép nagy tömegébe. Hogy otthonra találjanak írónk művei a földműves szalmafüdeles tanyájában, a kézműves műhelyben, a gyármunkás gyűldeijében, a pásztor-

nép karámjában, a halász kunyhójában a bányász aknájában, a hajós szárnyékában, a vadász pihenőjében és a fűtőkákban, úgy mint az uri lakokban.

De különös feladatunknak tekintjük azon magyar hazánkfiak között terjeszteni a magyar irodalom termékeit, kik a végvidékeken, a nemzetiségek által lakott területeken, elszigetelve tartják fenn hazaszeretethen győződő nemzeti lelkületüket.

Tervünk: jó munkákat adni a nép és miveltebb közönség kezébe és olcsón, hogy a lelke művelődésére fordított filléreket senki se tekintse anyagi áldozatnak és tömeges hozzájárulás fogja biztosítani a vállalat sikerültét.

Felhívásunk szól a magyar nemzethez: mindazokhoz, akiknek a magyar nyelv drága kincs. Kiáltó szó ez a pusztában, de ezt a pusztát magyar nép lakja, mely szavunkat meg fogja érteni s nem hagyja biztató viszhang nélkül.

Dr. Jókai Mór.

Alapító tag lehet az, aki legalább 200 koronát befizet a szövetség céljaira. Rendes tagok: irodalmi és közmívelődési egyletek évi 40 korona; irodalommal hivatalosan foglalkozó magánosok évi 6 korona tagsági díj mellett. Pártoló tag lehet bárki, ha az évi négy korona tagsági díj befizetésére kötelezi magát.

A tagok illetéki díjtalanul kapják meg a szövetség kiadmányait és pedig évenként 5—6 kötet, 6—7 ives, elsőrangú magyar író tollából származó művet. Az első sorozat első kötete: *Jókai Mór*nak, a szövetség számára most készülő *Bona* című történelmi regénye lesz. A többi műre nézve *Endrődy Sándor*, *Ambrus Zoltán*, báró *Dóczy Lajos*, *Rákosi Viktor*, *Gárdonyi Géza* és még számos kiváló írónk ajánlotta fel közreműködését a szövetségnek.

A jelentkezések *Szundy Károly* szövetségi titkárhoz (Budapest, Luther-utca 1/A. földsz.) küldendők, a pénzküldemények pedig *Földes Imre* szöv. pénztárnokhoz (Leszámitoló és Pénzváltóbank Budapest, Dorottya-utca 6. szám) intézendők.

Igazságszolgáltatás.

A Szt. László-templom tolvaja.

Most már ötödször fog bezárulni a börtönajtó *Nadányi Miklós* az elzüllött uri fiu mögött. A notórius betörő és zsebmetsző a furfangos tolvaj típusa lett, a ki minden alkalmat felhasznál fosztogatásaira. Legutolsó tolvajlása, mely miatt most börtönbe kerül, szenzációs volt. A Szent László-templomban. A Szent Antal szobor előtt imádkozó *Raffay Mihályné* táskájából lopta ki a pénztárczáját. Abban az időben több tolvajlás történt a szent László-templomban s a rendőrség nyomon volt. Ez alkalommal is *Pataky* fogalmazó figyelte az imádkozókra s észrevette *Nadányit*, aki szintelt alázattal térdepelt a hivek közé. A rendőr biztosnak nem sokáig kellett várakoznia s tetten érte a mikor *Nadányi Raffayné* tárczáját elemelte.

A tegnapi tárgyaláson e lopásáért más fél évi börtönre ítélte a büntető törvényszék.

A ponori rémdráma.

— Esküdtészi tárgyalás. —

Vasárnapi számunkban részletesen ismertettük azt a halálos szerelmi drámát, mely a mult nyáron a hegyek közé bujt Ponor falucskában játszódott le s tegnap került tárgyalásra a nagyvárad esküdtbírósa előtt.

A büntény részleteit a vádirat alapján ismertettük s most csak a tárgyalásról a következőkben számolhatunk be.

Nagy Ferencz elnök a tárgyalás megnyitása után elővezetett a vádlottakat. *Balász György* szűz 30 éves ember, *Koce Madreana*, az asszony csontos arcú, erős asszony, rabdaróczában formátlanul meg-

görnyedve kuporog a vádlottak padján. *Balász György* beismeri, hogy kora ifjúsága óta szerelmi viszonya volt *Koce Madreánával*. Elmondja, hogy kérte, fenyegette annak idején a leányt, hogy ne menjen *Szűcs Mihályhoz*, de hiába.

Igy aztán bűnre vetemedtek az esküvő után s hosszú esztendőknél szerelmese volt az asszonynak, a kivel nyáron át rendszeren a rengetegben találkoztak.

Elmondja, hogy az utóbbi időben *Szilágyi Mihály* megtudta felesége hűtlenségét s ezóta folyton nyomukban volt. Elmondta *Szilágyi* felesége hűtlenségét a papnak is, a ki megdorgálta az asszonyt s hűségére intette. De ők azért eljártak egymá hoz. Így találkoztak július 16-án is, mikor a férj baltával támadt rájuk. O az asszonnyal. — beszélni a vádlott — a tisztás zugában heverészett mikor a bokrok-ból fejszével támadt rájuk *Szilágyi*.

— En az asszony védelmére torkon ragadtam, látva, hogy fejszát emel rája. Ezután dulakodni kezdtünk s birkozás közben megfullt a kezem között.

Érdekes, hogy a durva hegylakó mily óvatosan kerüli az asszonyt gyanúsító szót is. Minden szava mentés az asszonnyra. Ugy adja elő az esetet, hogy az asszony védelmére az asszonyért ölt, de *Koce Madreana* ártatlan, ő hozzá sem ért az urához. Ez a parasztrómantika szinte hihetetlen. Lehorgaszott fejével vontatva beszél a vádlott, csak néha-néha mikor fogós keresztkérdésekre készül választ adni, tapad a tekintete az asszonnyra, s egyszerre erőteljes bátorsággal menti az tizenöt éven át hű szeretőjét.

Koce Madreana tagadja, hogy bármi része lett volna a férje meggyilkolásában. Igaz ugyan, hogy viszonya volt *Balászzal* s az ura tetten érte őket, de ő nem segédkezett a halálos dulakodásban.

A vádlottak kihallgatása után.

Dr. Gerő Sándor törvényszéki orvost hallgatta ki a törvényszék, aki a bonczjegyzőkönyv alapján ismertette az elhalt sérüléseit s halálának okát.

Szakzerű magyarázattal világítja meg hogy öngyilkosságról szó sem lehet, mert a bonczolásnál határozottan megállapítható, hogy a hullát halála után kötötték fel. Még pedig a gyilkosság valószínűen a következőképpen történt:

Valami súlyos, tompa ütő eszközzel láb-szárán többször úgy megütötték az elhaltat, hogy az elesett. Erről tanuskodnak a hullaláb-szárán észlelt vérömléstől eredő foltok. Ezután torkon ragadták s oly erővel szorították össze, hogy a gégefő összeroncsolódott, minek következtében a halál beállott. Ezután a bűn elpalástolására a hullát felakasztották.

Hosszas vita fejlődött ezután a védők és az orvosszakértők között, majd az esküdtek is több kérdést intéztek több mellékkörülményre vonatkozólag.

SZINHÁZ.

HÉTI MŰSOR:

Hétfő: Liliom Klári.
Kedd: Csepűrágók.
Szerda: Kurucz Feja Dávid.
Csütörtök: Idégerek.
Péntek: Modell, operett.
Szombat: Modell, operett.

Liliom Klári.

Két szóval röviden *uri népszínműnek* lehetne nevezni *Dóczy József* népszínművét. Csak a »kigyulmed« helyébe kellene tenni »ön« -t vagy »nagyaságos asszonnyom« -ot s kész szalondarab lenne. Az igaz, hogy szalondarabnak sem sokkal volna gyengébb, mint népszínműnek.

Az a legfőbb baja, hogy a nyelvbéli erőltettség átmeleg a cselekvésre is. A mint a darab nyelvzetében az elszaloniasított népiesség közep tte néha fel-felcsillan egy-két zamatos

népies szólam, épp úgy a cselekvényen át-át villan néha a drámai erő, de csak azért, hogy azután újra lelankadjon. Van jó drámai magva, de nem tudott a szerző a magból fát, hanem csak fűvet növeszteti. A vékonyka cselekmény aztán akadozóvá teszi a darab menetét, a 3 felvonást sallangos epizódok töltik ki s a végeredmény: elvész az igazi drámai érték.

Liliom Klári két legény szerelmes; már egyikkel ki is van tűzve a lakodalom, mikor a másik, *Barna Peti*, fegyvergyakorlaton orozva meglövi a vőlegényt. A menyasszony megátkozozza az ismeretlen gyilkost; ennek daczára *Peti* egy év elteltével feleségül kéri Klárit s ő a szegény anyja sürgetésére hozzá is megy. De az átok ott lebeg fölöttük. A nő egyre bus, a férj kikapós lesz. Klári végre megtudja a valót s ekkor *Petit*, is utóléri végzete: megöli az, a kinek ő szerette el a feleségét.

Megvan a *Beöthy, Név* és minden esztétikus által követelt igazságszolgáltatás, és még sincs kellő határa, mert hiányzik belőle az igazi költészet. Költészet csak a szebbnél-szebb dalokban van, a melyek már méltán tették híressé *Dóczy József* nevét. Csupa eredetiség és igaz magyarosság valamennyi dal, a melyek kitűnő dallamossággal hódítják meg a hallgatót. E dalokért érdemes volt a népszínművet színre hozni. A darumadár, a fehér nyárfá hallgató dalai, a vig »Magas a kasszárnya.« »Szeretöt kereselek« . . . meg a bájos c-ök-kettős csupa remekei a magyar dal-költészetnek.

A dalok, de egyes játéka is a siker oroszánrészt *Parlagi Kornéliának* biztosították. Kellemes, lágy hangja nagyon érvényesült a magyar dalokban. *Kesztlerné* a címszerep bánatos alakját adta igen hiven, *Haller Irma* és *Békefi* pedig egy fiatal szerelmes párt játszottak sok tetszés mellett. *Barna Peti Tóth Elek*; érzéssel játszott úgy ő, mint *Kesztlerné* is, de a paraszt hangot nem tudták egészen eltalálni. Igazi parasztok *Békefi* és *Horváth Kálmán* voltak, no és igazi falusi zsidó-pár *Bérczi* (gyenge viczinális vicczek) és *Pataki Vilma*. *Pogány Janka* egy vén leány komikus figuráját játszotta.

A tömegjelenetek, főleg az I. felvonásbeli táborozás hatásosan, színesen voltak rendezve. Az énekkar is jól betanulta a csinos dalokat, de már a dalok hangszerelése sok kívánni valót hagyott hátra. —r.

Kurucz Feja Dávid. Erdekes drámai esemény szerdán a Szigligeti-színháznak. *Fényes Samu* szenvedélytől izzó drámáját, a *Kurucz Feja Dávidot* újítják föl *László Irén*nel a fő női szerepben. A fiatal hősnő egyik erdőpróbája volt ez az alakítás, melynek minden részletét az igazság erős színeivel játszotta meg a darab bemutatóján is. Most hát várakozással nézünk a szerdai est elé, hogy mennyit izmosodott drámai erőben s mennyivel lett mélyebb a dráma felfogásában. Ep ily várakozással vagyunk *Szarvasi Somával* szemben a ki ismét szóhoz jut hosszú hallgatás után. Neki is egyik parádés szerepe *Kurucz Feja Dávid* s e komoly, értékes színésztalantum erősödését reméljük. A darab többi szereplői közül csak *Berlányi* és *Kesztlerné* ujak.

Modell. Strausz János nagyhatású operettje kerül a legközelebb színre a váradi színházban először kettős szereposztásban, a mennyiben a fő női szerepet *Ruzsinszky Ilona* és *Parlaghy Kornélia* felváltva fogják játszani.

Csepűrágók. E fényes sikert operettet elevenítette fel a színház igazgatósága a fő női szerepben *Haller Irmával*, ki e szerepet *Váradon* először játsza. A többi főszerep *T. Pogány*, *Benkő*, *Agnelly*, *Horváth*, *Békefi*, *Bognár* stb. kezeiben van.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 54. Bérletszám 53. (páratlan.)

Ma, kedden 1903. november 24-én:

Csepürágók.

Operette.

S Z E M É L Y E K.

Malicorne, czirkuszigazgató	—	Bognár
Adelaine, neje	—	Benkő Jolán
Susanne, kőtéltánczosnő	—	Haller Irma
Boisfleuri, bobóc	—	Békési Lajos
Pingenin, a világ legerősebb embere	—	Horváth Kálmán
Marion, menyasszonya	—	T. Pogány Janka
Langeac André, hadnagy	—	Perényi I.
Halangoujon báró, André nagy bátyja	—	Krasznay
Freddy, lovászgyerek	—	Agnelly Irén
Az »Arany kakas« koresmárosa	—	Szathmáry Arpad
Carlo Gigoletti komédiás	—	Sziklay Miklós

HELYEK: Nagyjárat 14 koron. Földszinti és első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsölye 3 kor. Korszék 2 k r. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Erkélyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill., közép 2-ik sor 1 kor. Erkélyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártzék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszinten 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy színlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10 óra 12 óráig, d. u. 3-10 óra 5-ig. Esti pénzárnyítás 7 órakor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3. óráig előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap, szerdán november 25-én

Kurucz Feja Dávid.

Történeli színmű.

TAVIRATOK

Parallel ülések a képviselőházban.

Budapest, nov. 23. (Saj. tud. táv.) A szabadelvű pártkörben ma *Tisza* István gr. hosszasan értekezett *Andrássy* Gyula gróffal s közös véleményük, hogy a házszabályok szigorubb megtartása és ellenőrzése vált szükségessé.

Ezenkívül *Tisza* ugy nyilatkozott, hogy az ugrai választás után, — csütörtökön indítványt tesz a képviselőházi parallel ülésekről. Erre vonatkozólag hosszasan tárgyalt a miniszterelnök Apponyi Albert gróffal, Hódossy Imrével és *Andrássy* Gyula gróffal. Apponyi határozottan ellezte a parallel üléseket, s állítólag oly nyilatkozatot tett, hogy fel fog szólalni a parallel ülések ellen.

Zichy János gr. és a néppárt.

Budapest, nov. 23. (Saj. tud. táv.) A néppárt ma népes értekezletet tartott, melyen felolvasták *Zichy* János gr. és *Rakovszky* lemondó levelét. A párt elhatározta, hogy elnökét illetve alelnökét testületileg fogja maradásra kérni. Ideiglenesen pedig a párt vezetését *Zichy* Aladár grófra bízták.

Dániel Gábor utóda.

Budapest, nov. 23. (Saj. tud. táv.) *Dániel* Gábor utódaul a képviselőház alelnöki székében *Felitzsch* Arthur bárót emlegetik.

REGÉNY CSARNOK.

A tenger alatt.

— Kalandos regény. —

(Megjelent a Strand Magazine 1902. évfolyamában.)

Írta: Max Pemberton.

Azt hiszem, hogy mind a ketten sejtették ezt; de míg mr Jacob meglepetést színellett, addig a becsületes Bligh hirtelen megragadta az alkalmat az ivásra s felkarolván a poharát mit-tess Bellenden Ruth egészségére ivott.

— Isten éltesse őt! — mondta föllálva. — En tudtam, hogy ő érte jött ide, kapitány! — En csak sejtettem — tódította mr Jacob. — De most mégis nagyon meglep... Mert ha ő kérte meg őnt, hogy jöjjön el érte, annak a jele, hogy boldogtalan és rosszul választotta meg a férjét.

— Hogy boldog-e, vagy boldogtalan, azt ma még nem tudhatjuk, — feleltém hirtelen. — En csak azt az ígéretet váltom be, amit Bellenden Ruthnak tettem az esküvője napján. Tízzer fontot tett le erre a célra az ügydjénél... »A férjemnek különös ötletei vannak, — így mondta, — s lehet, hogy nem mindenben fogok egyetértetni vele. Most a Ken-szigetre megyünk, ahol palotája van; de ha egy esztendő múlva nem lesz ott a yachtja, amelyen visszatérhessek Európába, szeretném, ha más hajó lenne ott, amely hazahozna. En megbízom önben, Jasper Begg, mondta; ha egy év múlva nem leszek itthon, ön eljön értem a Ken-szigetre, beállít hozzám, mint régen, megkérdezni, hogy mit parancsolok... Lehet, hogy ismét haza küldöm őnt; de lehet, hogy kedvem jön egy kójutásra... Ez a jövő titka: de a jövőt a kezemben akarom tartani...»

— No hát az szent igaz, hogy okosan beszélt! — szölt közbe Bligh Péter s lopva megint fölhajtotta a poharát.

— Péter, — szöltam szigoruan, — akkor beszéljen, ha kérdezik s akkor igyék, ha engedelmet kap rá... Ez, amit most elmondtam, olyan bizalmas titok, amit senkinek se szabad megtudni. Holnap reggel, mielőtt virrad, kivev-zek a partra és megkeresem Czerny asszonyt, — mert Bellenden Ruthna most már ez a neve. Ha azt mondja: — »Menjen haza« — hát haza megyünk, még pedig tele zsebbel. De ha azt mondja: — »Maradjon itt« — nem lesz a hajón egyetlen ember sem, aki jószántából itt ne maradna velem, mert Bellenden Ruth külföldi emberhez ment nőül, ami egész más dolog, mint hogyha angol embernek lenne a felesége...

— Ugy van! — szölt közbe Bligh és lopva harmadszor is ivott.

Ezuttal azonban nem piritottam reá, hanem nyugodtan folytattam:

— Czerny Edmond orosz és gyönyörűen hegedűl. A jó Isten tudja, honnan támadt az az örült gondolata, hogy Ken-szigeten töltsen a mézes heteit! Azt mondják, hogy sokáig élt Amerikában. En csak annyit tudok róla, hogy csinos fickó volt s értett hozzá, hogy kell a fiatal lányokat behálózni. Bellenden Ruth pedig, csak huszonkét éves volt akkor...

— Elég okos lehetett volna, hogy jobban válaszson, — felelte mr Jacob önkénytelenül. — Amivel eszemagában sincs sérteni Ruthot... Mert ha már hegedű is volt a dologban, egész más az eset, a majmokat is hegedű szóval fogják...

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A zentai eset.

Goldschmidt Izrael ur a »Nagyváradi Napló« tegnapi számának közgazdasági rovatában piszkos tentába mártott, rozsdás tollal irt kesergő siralomban zengi el fájának legújabb sérelmét. Véghetetlenül fáj neki, hogy szép

* Ugy emlékezünk, hogy ez a cikk eredetileg a M. Szóban jelent meg s onnét került a N. N.-ba.

Seerk.

Magyarországon vannak még olyan lelkes hazafiak is, akik törődni mernek az uzsoragában görnyedő szegény néppel és igyekeznek sorukon töltek telhetőleg enyhíteni.

Azt nagyon is elhiszem *Goldschmidt* Izrael urnak, hogy »irgalmatlan kegyelettel, vérben forgó dühös szemekkel és keményen ököibe szorított kezekkel« vett tudomást arról, hogy Zentán Erdújhelyi Menyhért, Zenta város érdeműs plébánosa keresztény fogyasztási szövetkezetet szervezett és ezen fogyasztási szövetkezet iparigazolványt is nyert és működését meg is kezdette.

Elhiszem már csak azért is, mivel tudom, hogy fájában szinte megrögzött az a gondolat, hogy édes hazánkban, szép Magyarországon kereskedni csupán a rabbi hiveinek szabad és minden nem ide tartozó idegert üldözni, tönkre tenni kell végképen.

Nem vagyok antiszemita. A becsületes zsidót megbecsülöm; de a lélektelen kufárt, kinek egyéb célja nincs, mint a legaljasabb eszközök útján is a szegény nép kifosztása árán is a meggazdagodás: utálok, megvetem.

A keresztény fogyasztási szövetkezetek, a melyekre cikkiró kigyót békát kiált, a leg-tisztességesebb intézmények, amelyek nem a tisztességes kereskedők megrontására alakultak és alakulnak, hanem arra, hogy a lélektelen csáló kufárok vércsekörmei közül a tudatlan szegény keresztény népet kiragadják; ne engedjék, hogy végképen elpusztuljon és saját hazájában idegennek legyen rabszolgájává, vagy vándorbotot vegyen kezébe és új hazát keressen magának.

Es éppen ezért tiszteltet illeti a szennyves rágalom helyett Erdújhelyi urat és azokat a fáradhatatlan buzgó, lelkes papokat és tanítókat, akik a szövetkezeti eszmének apostolává szegődtek, mert ezzel a keresztény nemzetfőntartó magyar népet a teljes nyomorba slyedéstől mentik meg.

Ami *Goldschmidt* ur azon állítását illeti, hogy a föltisztelendő urak maguk ülnek be a szövetkezeti szatócs boltokba és ott mise előtt és mise után kocsikeféreket megsubiczot árulnak, semmi egyéb, mint a *Goldschmidt* ur száraz agyában fogamzott együgyű rágalom, melynek semmi alapja nincsen. A való az, hogy midőn egy községben megalakul a szövetkezet, rendszeren valamelyik felekezet lelkészét kéri fel annak elnökéül és a tanítót könyvvezetőül. Ezek pedig hazafias kötelességöknek tartják ezen megtisztelő tiszteltbéli állást elfogadását.

Ebből nekik anyagi hasznok egyáltalában nincsen. A szövetkezet az üzleti dolgok lebonyolításához tanult üzletvezetőt alkalmaz.

A szövetkezet üzletében természetesen csak kifogástalan minőségű elsőrendű árut tart és csupán olyan haszonra dolgozik, a milyen elegendő az üzletvezető fizetésére.

Nagy áldás ám az a szegény emberre, ha a szövetkezet üzletében 40—50%-al olcsóbban veheti meg a neki szükséges dolgokat, mint a lelketlen kufároknál.

Akinek nem tetszik, ám tegyen róla. Szabad a vásár! Mi keresztények egyáltalában nem fogunk az ellen zúgolódni, ha az izraelita papok is szerveznek »zsidó fogyasztási szövetkezeteket.« Am tessék! Csak arra vagyok kíváncsi, hogy ki fog ezektől a szövetkezetektől vásárolni? A zsidók nehezen, mivel majdnem mind magok is kereskedők.

A keresztény embernek kötelessége felebarátait az irgalmasság testi és lelki cselekedeteivel segíteni. Azok a lelkes férfiak, a kik a kis emberekre szeretettel gondolnak, csak a szeretet parancsát teljesítik, melyért nem gáncs, hanem a tiszta elismerés szava illeti őket. Haladjanak csak tovább a megkezdett jó uton. Isten áldása fogja kísérni munkálkodásukat, mert jó harcot harcolnak és akkor — *Goldschmidt* ur szavaival mondhatom: »Százegzen és még annyian mondják rá, velünk egy imára kulcsolt kezekkel az Ament«.

Gerendási.

Értéktőzsde

Budapest, nov. 23.

Oszták hitel	—	—	—	—	688.50
Magyar hitel	—	—	—	—	749.50
Allamvasut	—	—	—	—	694.—
Rimamurányi	—	—	—	—	488.—
Magyar jelzálog	—	—	—	—	585.25

Határidők.

Budapest, nov. 23.

Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1903. nov. 23-án.

Magyar aranyjárdék 4	118.50
Magyar koronajárdék	98.40
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4/3	—
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.—
Italmérségi jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldterhermentesítési kötvény	97.75
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	210.—
Tiszaszabályozás és szegeci sorsjegyek-kölcsön	164.—
Osztrák járadék papírban	100.10
Osztrák járadék papírban	100.40
Osztrák járadék aranyban	119.25
Osztrák sorsjegy	99.75
Osztrák államsorsjegyek	156.—
Osztrák magyar bank részvény	16.20
Magyar hitelbankrészvény	746.—
Osztrák hitelintézet részvény	666.50
Párisi vista	19.05
29 frankos arany (Napoleon'dor)	117.12
Németbirodalmi márka	239.47
Londoni vista	95.17
20 márkás arany	23.44

Dr. VUCSKICS GYULA.

AMERIKA.

Indulás Havréből minden szombaton. Menetjegy a

francia vonalon át.

Gyors és jó szállítás. Kifűző ellátás, beleértve bort és liqueuröket. Közlebbi felvilágosítás ingyen és bérmentve nyerhető.

Französische Linie

Wien, IV. Weyringergasse 8. 429.

1227—1903. végrh. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a Nagyváradi vidéki kir. járásbíróságnak 1903. évi V. 43—3. sz. végzésével dr. Blantz Manó ügyvéd által képviselt Diósi Bernát berettyó-ujfalui lakos felperes részére B. Veres János körmösd-pusztai lakos alperes ellen 360 kor. tőkekövetelés jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 730 kor.-ra becsült ingóságokra a nagyváradi-vidéki kir. járásbíróság 1903. V. 43—6. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a felülfoglaltatott követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Körösszeg-Apáti községhez tartozó Körömsöd-pusztán leendő megtartására határidőül 1903. évi november hó 24-ik napjának délután 3 órája kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt buza, rozs, árpa, tengeri, szekér, lovak s egyéb ingóságok a legelőbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elérvezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítettséghez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korában eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetésnek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagyváradon, 1903. évi november hó 6. napján.

Bosnyák Gergely,
kir. bir. végrehajtó.

406

Szántó Dezső

műlakatos műhelyét 497

Szent János-utca 25. sz.
alá helyezte át.

Telefon szám: 491.

Kálmán Sándor

ékszerész.

Nagyvárad, Szt. László-tér.

Ajánlja: Drágakövek, ékszerek, arany és ezüst ajándéktárgyak, női és férfi aranyórák, ezüst evőeszközökből álló nagy raktárát, a legszolidabb szabott árak mellett. 433.

Javítások és átalakítások
a legfinomabb kivitelben.

Telefonszám: 409.

Telefonszám: 409.

Kiárusítás

diszműáruk

és
gyermekjátékokban.

Minthogy az uri divat raktáramat lényegesen megnagyobbitottam, helyszűke miatt a diszműárukat u. m. Bronzárak, Dohányzóeszközök, Disz-órák, kasetták, China-ezüst tárgyakat, Alpacca-ezüst kanalak és evőeszközök, faldíszeket, gyermekjátékokat mélyen leszállított áron, sőt beszerzési áron alul is teljesen kiárusítom.

Leipnik Mihály,

Olaszi, Bémer-tér. 449

A t. gazdaközönség figyelmébe!

Tisztelettel hozzuk tudomásra, hogy hazai

gácsi pokrócz-gyártmányaink

egyedüli eladásával Biharvármegye számára

Spitzer Testvérek

nagyváradi kereskedő cég van megbízva.

Midőn a t. gazdaközönség figyelmét e páratlan jó tartósságú hazai pokróczra felhívjuk, figyelemzetni bátorkodunk, hogy

a valódi gácsi-pokrócz

másnál, minf nevezett cégnél Biharvármegyében nem kapható és kérjük rendeléseivel közvetlen a Spitzer-céghez fordulni, ha megbízható, jó tartósságú pokróczokat akar beszerezni.

Az árak ugyanoly olcsók, mint budapesti főraktárunkban.

Gács, 1903 november hó.

Tisztelettel:

493.

Gácsi gyapjuszövet és posztógyár.

Lópokróczok rendkívül nagy választékban 1 forinttól kezdve.

COAKS,

tartós fűtésre legalkalmasabb és legjutányosabb tüzelő anyag,

Meidlinger és egyéb töltőkályhák fűtésére legjobb a gáz-coaks mert a súlyosabb és ezáltal drágább mile coaks (Meiler coaks) sokkal nehezebben gyul meg.

A coaks ára nálunk 2 frt métermázsánként.

Ha 250 kilós részletekben rendeltetik meg a coaks, akkor métermázsánként 14 kr. fuvardíjért házhoz szállítjuk a város belterületén.

Gázfogyasztóinknak kedvezményt nyújtunk a coaks vásárlásánál, a mennyiben, ha egyszerre legalább 250 kilót rendelnek meg, akkor nekik fuvarbért nem számítunk.

Nagyvárad, 1903 november hó.

Nagyvárad, légszeszgyár:

Az igazgatóság.

500.

Magyar gyártmány!

Honi ipar!

„EMKE” padlófénymaz.

A közeledő idény alkalmával van szerencsém a t. közönségnek szives figyelmét felhívni saját gyártmányu »EMKE« padló és parkette fénymazamra, mely gyors száradása, szép fénye és tartóssága által az összes eddigi gyártmányokat felülmúlja.

Mindenki, aki ezen »EMKE« fénymazakat használja, nemcsak egy honi iparág fejlődését mozdítja elő, hanem hazafias és közművelődési célokat is szolgál. A gyárat az »EMKE« rendszeresen ellenőrzi.

„Emke” padló fényezőmaz 1 kgros üvegekben v. dobozokban 2 kor. — fill.
 „Emke” parkette fénymaz 1 „ 2 „ 80 „
 „Linoleum” 1 „ 1 „ 40 „

Szives megbizásait kérve, vagyok

397.

kiváló tisztelettel:

BERKES BERTALAN.

Fő-üzlet: Zöldfa-utca. Telefon szám 180.
 Vidéki telefon összeköttetés.

Fiók-üzlet: Fesetek különlegességek raktára. Fő-utca.
 „Bazar”-épület. Telefon sz. 393.

Az összes Ujdonságok

kézimunka, Szörme, Boák, Muffok, divatcikkek, ruhadiszek stb.

az őszi és téli idényre **megérkeztek!**

EISLER BERTALAN

kézimunka-, gyermekruha-, divat- és rövidáru üzletében

392

NAGYVÁRADON, Olaszi, Fő-utca, Kádár János fűszer üzlete mellett.

Vászon, fehér és asztali reműek, damast áruk elismert legelőnyösebb árban. Tartósságáért kezességet vállalunk. Teljes menyasszonyi kelenyék remek kivitelben 100 frttól 500g frtig.

Valódi angol és francia különlegességek, egybelein, schottisch és doubl kelmékben gyönyörű választék — ugyszintén olcsóbb kelmékben is — 120 czenlíméter széles, már 25 krtól kezdve.

Óriási választék fekete és színes ruha és blous selymekben, sima selymek, minden létező minőség és színben a legolcsóbb árakban.

Remek kivitelű díszek, selyem applicatio — chantüle és valancien csipkék, fekete fehér és ecru színben, — kivételes olcsó árakban.

Férfi és gyermek fehérneműek, ingek, kézelők, gallérok, harisnyák, zsebkendők, jáger és trico alsó ruhák nagy választék és nagyon olcsó árakban.

**Egy férfi gallér 10 kr.,
1 pár kézelő 20 kr.**

Berliner és posztó ragy és fél nagy kendők, fejkendők, selyem, chachemir és delainból, selyem, zsenillier, gyapju schawlok.

Egy gyapju schawl 45 kr.

paplan és matrác

készítettés saját felügyeletünk mellett, gyönyörű kivitelben, továbbá pluss, pique és trico paplanok.

Fiók-üzlet:
Debreczen
Piac-utca.

Fő-üzlet:
Nagyvárad
Bémer-tér.

Fiók-üzlet:
Kisvárd
László-tér.

ÉRTESÍTÉS

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy a közelgő őszi és téli idényre raktárunkat nagy mennyiségben a legújabb és legdivatosabb árukkal és nagy alkalmi vételekkel felhalmoztuk és kérjük az igen tisztelt vásárló közönséget a saját érdekében is, hogy szolid és legolcsóbb áruinkról s pontos kiszolgálásról általánosan elismert üzletünket felkeresni sziveskedjék.

Kiváló tisztelettel

WALLERSTEIN FÜLÖP FIAI.

Szolid szabott áruk tulfizetés teljesen kizárva.

Különösen figyelemre méltó!

Az újonnan berendezett női és gyermek confection raktár dús választékban, eredeti modellek.

Saton szőnyegek, futó, velvet tapety és spárga szőnyegek függönyök, bambrekinok, fafi és ágyelő szőnyegek, ágy garnitúrák, csipke és tül függönyök, fehér — crem és ecru színben állandóan óriási választékban és legolcsóbb árakban.

Egy ablak szövet függöny már 95 krért.

Mindenemű bélés áruk és hozzá való szabott árakban.

Egy ruhához teljes hozzávaló 1 frt 35 kr.

Teljes csecsemő kelegyék gyönyörű kivitelben igen olcsó árakban.

Kocsi és plüss takarók,

gácsi és brassói pokróczok, méter és darab számra.

Eredeti gyári ár.